

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudců Mgr. Ondřeje Hrabce a Mgr. Kateřiny Kozákové ve věci

žalobce: **Bc. M. H.**
bytem X

proti
žalované: **Česká advokátní komora**
se sídlem Národní 118/16, Praha 1 – Nové Město

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 11. 2024, č. j. 10.01-000521/24-0004,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobce podáním ze dne 1. 10. 2024 požádal žalovanou o určení advokáta bezplatně podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, k zastoupení v řízení před Ústavním soudem o ústavní stížnosti proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2024, č. j. 8 As 81/2024-48. Žalovaná rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku žádost zamítla. Proti tomuto rozhodnutí žalobce podal žalobu.

2. Žalovaná v žalobou napadeném rozhodnutí uvedla, že žalobce žalovanou od roku 2017 požádal o určení advokáta celkem 53 krát a celkem v 18 případech mu bylo vyhověno. V roce 2024 podal celkem 16 žádostí. Žalovaná přitom musí předcházet neúměrnému nadužívání práva na bezplatnou právní pomoc.
3. Žalobce k žádosti přiložil soubor nazvaný „ČAK přílohy.rar“. Dle žalované není její úlohou, aby se snažila otevřít speciální archivní soubor s komprimovanými daty. Je úlohou žadatele, aby veškerá svá tvrzení obsažená v žádosti řádně a jasně prokázal, a to v transparentní podobě administrativně přijatelným způsobem. Žalobce řádně neprokázal své příjmové a majetkové poměry. Nepředložil nájemní smlouvu a rozhodnutí o přiznání příspěvku na bydlení. Z výpisu účtu plyne, že na jeho životní náklady ve značném rozsahu přispívá I. H. Není tak zřejmé, z jakého důvodu mu není schopna půjčit prostředky na případné uhrazení požadovaného právního zastoupení. Žalobce nedoložil existenci a výši svého dluhu vůči I. H. Nezanedbatelnou část dluhů činí pokuty uložené mu různými státními orgány, z čehož vyplývá, že žalobce nese na své finanční situaci svoji vlastní vinu. Žalobce má vysokoškolské vzdělání a je v produktivním věku. Žalobce neuvádí a nedokládá, proč by byl v možnosti opatřit si finanční prostředky omezen či z ní vyloučen. Žalovaná dále uvedla, že žalobce je vlastníkem podílů na nemovitostech v k. ú. X, tedy osobou nikoli nemajetnou, přičemž tyto nemovitosti neužívá k vlastnímu bydlení, neboť obývá družstevní byt v X, který má pronajatý a kde platí nájemné. Přitom samotná existence práva k nemovitosti představuje majetkovou hodnotu, kterou lze zpeněžit a posléze takový výtěžek použít na zaplacení odměny právního zástupce. To zejména za situace žalobcových opakovaných žádostí o bezplatné určení advokáta. Žalobce je rovněž i vlastníkem podílu k družstevnímu bytu.

II. Obsah žaloby, vyjádření žalované a replika

4. V podané žalobě **žalobce** namítá, že není zřejmé, proč žádost o určení advokáta nemůže vést ke sledovanému účelu (řízení o ústavní stížnosti) a je jen způsobem, jak vyvolat spor. Rozhodnutí pouze odkazuje na počet žádostí a nehodnotí celkový přístup žalobce. Pojem nadužívání práva je přitom nutné vykládat úžeji v situaci, kdy se žalobce domáhá určení advokáta právě pro podání ústavní stížnosti, která je poslední možností, jak hájit svá práva.
5. Žalobce nesouhlasí s tím, že by nepředložil nájemní smlouvu, rozhodnutí o přiznání příspěvku na bydlení a doložení dluhu vůči I. H., když tyto byly přiloženy v souboru nazvaném „ČAK přílohy.rar“. Požadování těchto dokladů je rovněž podmínkou nad rámec danou zákonem. Nad rámec zákona je rovněž požadavek na doložení, proč I. H. není schopná žalobci zapůjčit finanční prostředky na úhradu požadovaného právního zastoupení. Žalobce nesouhlasí s tím, že by byl příjemcem „příspěvku na životní náklady“, když toto nevyplývá ze správního spisu.
6. Žalobce žalované vytýká, že přihlédla k příčinám, pro které se dostal do tíživé finanční situace, které se staly v minulosti. Příčiny nemajetnosti jsou však zásadně irelevantní. Ze spisu žalované vyplývá toliko pouze to, že žalobci byly uloženy pokuty. Žalovaná si domýšlela, že žalobce nese na své finanční situaci vlastní vinu.
7. K tvrzení žalované, že jakožto vysokoškolsky vzdělaná osoba si může najít práci, žalobce namítá, že je registrován na úřadu práce, tedy zjevně se snaží opatřit si zaměstnání.
8. **Žalovaná** ve vyjádření k žalobě předně uvedla, že žalobce podal žalobu jako blanketní (dne 20. 1. 2025) a žalobní body vznesl až v následném podání (ze dne 22. 2. 2025), tedy po lhůtě k tomu dané. Soud tak nesmí přihlížet k doplnění žaloby.

Shodu s prvopisem provedla S. K.

9. Žalovaná dále zdůraznila, že žalobce zejména zvýšil počet podávaných žádostí o určení advokáta bezplatně. Žalobce požádal o určení advokáta v roce 2024 celkem 16 krát, tedy více krát než jednou měsíčně. Advokát se určuje k zajištění jedné konkrétní právní služby, nikoliv k poskytování generální právní pomoci. Chová-li se žalobce jako občan nezodpovědně a dostává-li se častěji do situací, kvůli kterým poptává právní pomoc, musí být připraven na to, že tuto situaci musí řešit na vlastní náklady. Určení advokáta bezplatně je beneficiem výjimečným, nikoliv pravidelným nárokovým přístupem žadatele.
10. Žalobce některé listiny potřebné pro celkové posouzení majetkové situace nepředložil. Ty měly být v souboru „ČAK přílohy.rar“. Tento postup jde k tíži žalobce. Žalobce ani nedoložil některé majetkové hodnoty (družstevní byt, hodnota družstevního podílu) a některé jsou ve vzájemném rozporu (výše nájemného a výše příspěvku na bydlení).
11. Žalovaná dodala, že žalobce podal ústavní stížnost, pro jejíž podání žádal ustanovit advokáta, sám bez právního zastoupení. Jeho ústavní stížnost byla odmítnuta. Ústavním soudem je na žalobce nahlíženo jako na osobu postupující obstrukčním způsobem a nejedná se o prvostěžovatele.
12. **Žalobce** v replice k vyjádření žalované uvedl, že v podané žalobě požádal o osvobození od povinnosti platit soudní poplatky, proto jeho žalobní argumentace není opožděná.
13. Správní orgán nemůže dodatečně odůvodnit svoje dříve vydané správní rozhodnutí. Soubor, kterým je možné dekomprimovat data ve formátu .RAR je zcela běžný.

III. Ústní jednání

14. Žalobce i žalovaná na ústním jednání dne 15. 9. 2025 zopakovali svá procesní stanoviska. Žalovaná doplnila, že řízení u Ústavního soudu bylo skončeno v roce 2024, proto dle jejího názoru není již možné poskytnout žalobci v řízení o žalobě ochranu.
15. Soud k důkazu neprovedl navržený správní spis, jelikož tím se dokazování neprovádí (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS). Soud rovněž k důkazu neprovedl zákon o advokacii ani vyhlášku Ministerstva spravedlnosti č. 120/2018 Sb., jelikož právními předpisy se dokazování rovněž neprovádí. Soud k důkazu neprovedl ohledání emailové schránky žalobce, kterým chtěl žalobce prokázat, že objektivně neměl možnost zaslat všechny žalovanou požadované přílohy kvůli kapacitě velikosti emailové zprávy. Soud tento důkaz neprovedl pro nadbytečnost, jelikož ve věci je podstatné toliko to, že žalobce zaslal žalované komprimovaný soubor, nikoliv důvod tohoto jeho postupu.
16. Soud na ústním jednání provedl k důkazu výtisk internetových stránek žalované, konkrétně stránky pojednávající o elektronické podatelně. K tomuto žalobce namítl, že žalovaná nemůže jednostranně stanovit podmínky, na základě kterých bude přijímat podání.

IV. Posouzení žaloby

17. Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobcem vymezených námitek, vycházel při tom v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované a shledal, že žaloba není důvodná.

18. Soud nejprve uvádí, že vznesená žalobní argumentace není opožděná. Žalobce totiž v podané žalobě požádal o osvobození od povinnosti platit soudní poplatky a následně i o ustanovení zástupce pro řízení o žalobě. V takovém případě dle § 35 odst. 10 s. ř. s. neběží lhůta pro podání návrhu na zahájení řízení, a tedy ani neuplyne tato lhůta, která zároveň určuje možnost vznášet nové námitky.
19. Podle § 18c odst. 4 zákona o advokacii platí, že *k žádosti o určení advokáta k poskytnutí právní služby bezplatně musí žadatel přiložit doklady o výši příjmu žadatele a společně s ním posuzovaných osob za období 6 kalendářních měsíců předcházejících podání žádosti, jakož i doklady o jeho majetkových poměrech. Podrobnosti náležitostí žádosti a způsob prokazování příjmových a majetkových poměrů žadatele v případě žádosti o poskytnutí právní služby bezplatně, jakož i rozsah údajů, které je žadatel povinen Komorě sdělit, stanoví Ministerstvo spravedlnosti vyhláškou.*
20. Podle § 18c odst. 5 zákona o advokacii platí, že *komora určí advokáta k poskytnutí právní služby bezplatně žadateli, jehož příjmové a majetkové poměry to odůvodňují. Komora určí advokáta k poskytnutí právní služby žadateli, který osvědčil splnění zákonných podmínek, bez zbytečného odkladu. Komora žádosti nevyhoví, jestliže jde o zneužití práva nebo jde-li o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva.*
21. Žalovaná neurčila žalobci advokáta ze dvou důvodů. Prvním bylo množství žalobcem podávaných žádostí o určení advokáta. Druhým důvodem bylo, že neprokázal, že je nemajetný. Ze skutečnosti, že žalovaná neurčila žalobci advokáta ze dvou odlišných důvodů, vyplývá, že soud by byl oprávněn zrušit napadené rozhodnutí pouze v případě, pokud by v rámci soudního přezkumu neobstál žádný z nich. Obstojí-li tedy během soudního přezkumu alespoň jeden z důvodů, kterým žalovaná zdůvodnila napadené rozhodnutí, není soud oprávněn napadené rozhodnutí zrušit (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2021, č. j. 8 As 138/2021-30, bod [14]).
22. Ohledně počtu žalobcem podávaných žádostí městský soud uvádí, že tento důvod je nedostatečně vysvětlen. V napadeném rozhodnutí žalovaná toliko konstatovala, že žalobce od roku 2017 podal celkem 53 žádostí o určení advokáta. To samo o sobě neindikuje závěr o tom, že se jedná o zneužití práva na bezplatnou právní pomoc. V žalobou napadeném rozhodnutí absentuje popis konkrétních okolností (důvodů), z nichž žalovaná dovodila, že žalobci nejde o vyřešení sporné otázky, nýbrž o vyvolání a vedení sporu jako takového, resp. o vyvolání množství řízení. Soud nevylučuje, že mnohonásobné a opakované podávání žádostí o určení advokáta může být v obecné rovině ukazatelem „sudičství“ žadatelů, resp. zneužívání institutu určení advokáta. Poukaz na prostý počet žádostí však sám o sobě bez bližšího odůvodnění neobstojí (viz např. rozsudek městského soudu ze dne 30. 5. 2024, č. j. 10 A 76/2023-99). V tomto ohledu soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2021, č. j. 5 As 186/2021-15, v němž kasační soud uvedl, že „*sama četnost stěžovatelem vedených sporů by nevedla k závěru o zneužití práva, podstatná je však povaha těchto sporů, z nichž není patrné, že by se skutečně jednalo o legitimní obranu práv a oprávněných zájmů stěžovatele, naopak vše nasvědčuje tomu, že smyslem je pro stěžovatele samotné vedení těchto sporů*“. Z odůvodnění rozhodnutí žalované nelze zjistit, zda se u žalobce v minulosti jednalo o nelegitimní procesní obranu vedenou pouze s cílem vyvolat spor, a nikoli proto, aby žalobce hájil svá konkrétní práva a zájmy. Tato námitka žalobce je proto důvodná.
23. Jak již bylo uvedeno, druhým důvodem pro který žalovaná neurčila žalobci advokáta bylo, že neprokázal, že je nemajetný. Tento druhý důvod je dále složen z několika v zásadě

samostatně stojících úvah – žalobce dle žalované potřebné podklady zaslal v nepřijatelném souboru formátu .RAR; neuvedl, proč by si na uhrazení právního zastoupení nemohl finanční prostředky zapůjčit od paní I. H.; je vlastníkem nemovitostí, které neužívá k bydlení, a které tak může zpeněžit. Soud na tomto místě připomíná již výše uvedené, že zrušit žalobou napadené rozhodnutí může pouze tehdy, neobstojí-li toto rozhodnutí z žádného z rozhodných důvodů, na kterých bylo vystavěno.

24. Soud je názoru, že žalovaná skutečně nemá zákonnou povinnost přijmout datovou zprávu ve formátu .RAR. Dle § 64 odst. 1 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, platí, že *určení původci zajistí příjem dokumentů. V případě dokumentů v digitální podobě určení původci zajistí jejich příjem alespoň v datových formátech stanovených jako výstupní datové formáty nebo formáty dokumentů, které jsou výstupem z autorizované konverze dokumentů obsažených v datové zprávě. Pokud veřejnoprávní původci umožní příjem dokumentů v digitální podobě také v dalších datových formátech nebo pokud umožní příjem dokumentů v digitální podobě na přenosných technických nosičích dat, zveřejní jejich přehled na úřední desce nebo, nezřizují-li úřední desku, na svých internetových stránkách.* Žalovaná je určeným původcem dle § 63 odst. 1 písm. a) zákona o archivnictví a spisové službě, jelikož je dle § 3 odst. 1 písm. d) stejného zákona právnickou osobou zřízenou zákonem. V návaznosti na § 70 odst. 1 písm. m) zákona o archivnictví a spisové službě prováděcí vyhláška č. 259/2012 Sb. v § 23 stanoví, co se rozumí výstupním formátem, ve kterém musí dle citovaného § 64 odst. 1 stejného zákona určený původce přijímat dokumenty. V § 23 vyhlášky však není uveden datový formát .RAR. Tato prováděcí vyhláška umožňuje veřejnoprávním původcům v § 2 odst. 3 písm. f) stanovit na úřední desce či internetových stránkách další datové formáty, ve kterých budou přijímat dokumenty v digitální podobě. Z na ústním jednání provedeného dokazování však plyne, že žalovaná na svých internetových stránkách nezveřejnila, že by přijímala i datové formáty .RAR. Soud doplňuje, že nemohl-li žalobce zaslat v jednom emailu všechny přílohy, které žalovaná vyžaduje, mohl svoje emailové podání rozdělit a zaslat všechny podklady ve více emailových zprávách.
25. Přestože tak žalovaná nebyla nucena zajistit otevření žalobcem zaslaného souboru, ve správním spise, který soudu předložila, byly založeny všechny dokumenty, o kterých v žalobou napadeném rozhodnutí uvedla, že je žalobce nepředložil. Žalovaná v žalobou napadeném rozhodnutí uvedla, že žalobce nedoložil nájemní smlouvu (ve správním spise je založena nájemní smlouva mezi žalobcem a Družstvem X), rozhodnutí o přiznání příspěvku na bydlení (ve správním spise je založeno rozhodnutí úřadu práce ze dne 27. 5. 2024, č. j. 112561/24/ME) a existenci a výši svého dluhu vůči I. H. (ve správním spise je založeno prohlášení dluhu ze dne 5. 3. 2024 podepsané I. H., dle kterého jí žalobce dluží 544 514 Kč). Žalovaná rovněž uvedla, že žalobce neuvedl a nedoložil, proč byl v možnosti opatřit si finanční prostředky omezen nebo z ní vyloučen. V samotné žádosti nicméně žalobce uvedl, že od 12. 8. 2024 je v pracovní neschopnosti a zároveň je ve správním spisu založeno, že potvrzení o dočasné neschopnosti uchazeče o zaměstnání, jež je podepsáno lékařkou a opatřeno razítkem přijetí úřadu práce.
26. K tomu soud doplňuje, že sama žalovaná v žalobou napadeném rozhodnutí uvedla, že z výpisů z účtu plyne, že žalobci půjčuje finanční prostředky I. H. Z toho tak zejména plyne, že žalovaná měla k dispozici výpisy z účtu žalobce. Žalovaná tak na jednu stranu v žalobou napadeném rozhodnutí uvedla, že neměla přístup k řadě listin, které se měly (dle části „přílohy“ v žádosti žalobce) nacházet v komprimovaném souboru, avšak zároveň

z některých z těchto listin výslovně vycházela. Soud tak vychází z přesvědčení, že dokumenty, které soudu žalovaná předložila a označila je jako správní spis, ve kterém se skutečně nachází i dané výpisy z účtu žalobce, je skutečně správním spisem pro nynější věc.

27. Soud uzavírá, že žalovaná žalobci neurčila zástupce z toho důvodu, že žalobce nedoložil řadu listin, které však dle předloženého správního spisu měla žalovaná k dispozici. V tomto tak žalovaná postupovala nesprávně.
28. Uvedla-li žalovaná, že žalobce nese na své finanční situaci vlastní vinu kvůli pokutám uloženým mu různými orgány, jedná se o dílčí otázku celkového posouzení finanční a majetkové situace žalobce. Žalovaná totiž netvrdí, že by za nepříznivou finanční situace mohly uložené pokuty zcela. Z toho plyne, že i bez těchto uložených pokut by mohl být žalobce v takové finanční a majetkové situaci, která by naplnila podmínky pro bezplatné určení advokáta. Vzhledem k tomu, že žalovaná celkovou finanční situaci žalobce neposoudila, jelikož nepřihlédla k doloženým listinám (viz výše), neobstojí žalobou napadené rozhodnutí pouze na úvaze stran uložených pokut.
29. Dle žalované žalobce nevysvětlil, proč si nemůže na právní zastoupení zapůjčit finanční prostředky od paní I. H., od které si půjčuje na jiné potřeby. Žalovaná tak tento svůj rozhodný důvod koncipovala jako nedostatek vysvětlení ze strany žalobce. Žalovaná však žalobce nevyzvala k tomu, aby takové vysvětlení poskytl. Z formuláře, který žalobce vyplnil přitom neplyne, že by takové vysvětlení žalovaná vyžadovala, když je v něm toliko v části F uvedeno, že žadatel má doložit majetkové poměry společně posuzovaných osob ve smyslu zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu. Ani žalobce ani žalovaná přitom netvrdí, že by paní I. H. byla společně posuzovanou osobou ve smyslu tohoto zákona. Tato námitka je tak rovněž důvodná.
30. Žalovaná dále vystavěla svoje rozhodnutí na názoru, že žalobce je vlastníkem nemovitostí, které neužívá k bydlení. Může je tedy zpeněžit a výtěžek použít na zaplacení odměny právního zástupce. Dle názoru soudu je tento důvod samostatným důvodem, který je dostatečný na to, aby pouze na základě něj rozhodnutí žalované obstálo. O věcné správnosti tohoto názoru by zajisté bylo možné polemizovat. To však žalobce nečiní. V podané žalobě tento rozhodný důvod žalobce nespornuje. Nijak se k němu nevyjádřil. Soud vázán žalobními body (§ 71 odst. 2 s. ř. s.) tak nemůže tento názor žalované podrobit soudnímu přezkumu a musí vycházet z toho, že je správný. Již jen z tohoto důvodu tak není možné žalobě žalobce vyhovět.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

31. Městský soud tedy seznal důvodnými většinu žalobních námitek žalobce, avšak pro zrušení rozhodnutí žalované by bylo nutné posoudit všechny rozhodné důvody za nezákonné. To se nestalo, jelikož jeden ze samostatných důvodů žalobce nerozporoval. Soud tak žalobu jako celek jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
32. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, která by jinak měla právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení žádné náklady nad rámec její úřední povinnosti, proto jí soud podle § 60 odst. 7 s. ř. s. náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 15. 9. 2025

JUDr. Ladislav Hejtmánek v.r.
předseda senátu